

Vitaal beroepsonderwijs voor Maastricht – Heuvelland

Contouren notitie vmbo Maastricht – Heuvelland.

Versie 4.1 – 27 februari 2019

1. Context van deze notitie

Om te komen tot aantrekkelijk, levensvatbaar en thuisnabij vmbo-onderwijs voor de leerlingen uit Maastricht en Heuvelland is het van belang om op korte termijn een helder een aantrekkelijk herontwerp te presenteren, dat de genoemde beloftes van aantrekkelijkheid, levensvatbaarheid en thuisnabijheid waarmaakt. In de afgelopen jaren hebben te weinig leerlingen de weg naar het vmbo van LVO in met name Maastricht weten te vinden. Meer leerlingen zijn nodig om de continuïteit en kwaliteit van het vmbo in Maastricht te kunnen waarborgen.

Deze notitie schetst de contouren voor een vernieuwd vmbo die we als schoolleiding voor ons zien om het vmbo weer aantrekkelijk te maken voor ouders en leerlingen uit Maastricht en omgeving. Deze schets betreft ook het vmbo in Heuvelland, omdat het vmbo in Maastricht en het vmbo in Heuvelland in onze optiek complementair aan elkaar zijn: beide zijn nodig voor een breed, dekkend en aantrekkelijk aanbod van vmbo in het zuidwestelijk deel van Zuid-Limburg.

De notitie schetst nadrukkelijk contouren, en is nog allesbehalve een uitgewerkt ontwerp voor het vernieuwde vmbo in Maastricht-Heuvelland. De notitie heeft de status van een gespreksnotitie, die in dialoog met MT-leden en vervolgens ook het docententeam van het vmbo in Maastricht en Heuvelland aangevuld en aangescherpt moet worden. Het gesprek over de contouren van het nieuwe vmbo willen we op korte termijn afronden met vruchtbare en hopelijk breed door de organisatie gedragen conclusies afronden. Op basis van deze conclusies over de contouren van het nieuwe vmbo-ontwerp kunnen we ouders, leerlingen, gemeentebesturen, basisscholen en maar vooral onze collega's in de beroepskolom (met name Citaverde, Arcus College en Leeuwenborgh Opleidingen) een helder perspectief schetsen over de wijze waarop wij ons vmbo in Maastricht en Heuvelland willen herontwikkelen.

2. Context herontwerp vmbo

Alvorens tot een beschrijving van de contouren te komen is het essentieel om de omgevingsfactoren te benoemen die een rol spelen bij het herontwerp van het vmbo Maastricht – Heuvelland.

In bijgaande afbeelding zijn 10 lagen – in onderlinge afhankelijkheid en verwevenheid – benoemd die elk hun eigen dynamiek hebben maar bij voorkeur in onderlinge afstemming moeten leiden tot een uitgebalanceerde keuze. De lagen zijn als volgt te benoemen: (zie bijlage)

1. Bestaande afspraken, contracten, convenanten en cijfers en data over leerling instroom & uitstroom.
2. De regiovisie waarbij samenwerking en afstemming centraal staan zowel met Heuvelland als met mbo en praktijkonderwijs. Bestaande regiovisie van Techniek (TOZL).
3. Het masterplan Maastricht met de keuze voor een aanbod op de oostelijke en westelijke oever van de Maas en een te vormen nieuwe brede school.
4. Het huidige aanbod vmbo zodanig harmoniseren dat dit aansluit bij de vo-scholen én aansluit bij relevante opleidingen van het mbo.
5. De transitie van vmbo Maastricht in de komende 4 jaar en het goed en op tijd inrichten van de overgangssituatie.

6. De inrichting van het onderwijs in het primaire proces: hoe ziet dat onderwijs in de praktijk uit en wat betekent dit voor curriculum, didactiek, begeleiding en pedagogisch klimaat.
7. De HUBO-check (haalbaarheid uitvoerbaarheid, betaalbaarheid, organiseerbaarheid) van alle keuzes die genomen worden om te komen tot een toekomstbestendige inrichting.
8. De locatie en huisvesting kwestie; welke plekken zijn geschikt dan wel ongeschikt en wat betekent dit in termen van investeringen voor de toekomst.
9. De wijze waarop belanghebbenden worden betrokken bij besluitvorming zodat draagvlak ontstaat. Communicatie en voorlichting over te nemen stappen en consultatieronden.
10. Het te doorlopen tijdpad: wat speelt op korte termijn (voorlichting ouders, communicatie richting cohort 2^e en 3^e leerjaar) en wat op (middel)lange termijn.

Al deze omgevingsfactoren een rol. De uiteindelijke invloed van deze omgevingsfactoren op het herontwerp zal in belangrijke mate afhankelijk zijn van de mate van daadkracht, energie en spirit die aanwezig is bij het docententeam van vmbo Maastricht. Deze "zachte" kracht is zeer belangrijk bij het beoordelen van de haalbaarheid. Indien de contouren door het team worden gezien als perspectiefrijk én als koersbepalend voor de komende jaren zou dit kunnen helpen om met een duidelijk doel voor ogen gezamenlijk de benodigde stappen te ondernemen.

3. Onze visie op het vmbo

Vmbo betekent voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. Vmbo is dus geen eindonderwijs. Samen met het mbo bereidt het vmbo voor op een beroepskwalificatie voor de arbeidsmarkt en/of een doorstroomkwalificatie voor het hbo. Dat klinkt mooi maar in de praktijk zijn vmbo en mbo twee gescheiden onderwijssectoren met eigen programma's en eigen aansturing. Deze scheiding tussen vmbo en mbo brengt allerlei risico's en ongemakken met zich mee:

- De aansluiting tussen het vmbo-programma en het mbo-programma is suboptimaal: er zit overlap in vmbo- en mbo-programma's, die niet bijdragen aan de motivatie en het leren van leerlingen.
- Kwetsbare vmbo-leerlingen hebben moeite met de overstap naar het mbo.
- Om de aansluiting tussen vmbo en mbo goed te maken moeten er allerlei overdrachtsprocessen georganiseerd worden.

LVO wil de revitalisering van vmbo Maastricht–Heuvelland benutten om samen met het mbo vloeiende, doorlopende leerlijnen in te richten van leerjaar 1 in het vmbo tot en met het behalen van het mbo-diploma. Dit integrale (v)mbo-concept noemen we 'het beroepscollege'.

Beroepscolleges

Binnen het integrale leerconcept van beroepscolleges starten de vmbo-leerlingen in leerjaar 1 en 2 op de brede scholengemeenschappen in Maastricht en Heuvelland. Daar volgen zij funderend onderwijs met een sleutelpositie voor LOB. LOB is voor alle onderbouwleerlingen op eenzelfde manier opgezet: in de onderbouw nemen alle vmbo-leerlingen kennis van de faciliteiten en programma's die binnen de diverse beroepscolleges worden aangeboden, zodat hun keuze voor een profiel of sector gebaseerd is op overzicht van alle opties en eigen ervaringen met de beschikbare mogelijkheden. In leerjaar 3 volgt voor BK-leerlingen de fysieke overstap naar het gebouw van een beroepscollege dat past bij de loopbaaninteresse van de leerlingen. Leerlingen GL en TL vervolgen hun loopbaan binnen de scholengemeenschap waar zij ook hun onderbouwprogramma hebben gevolgd, programmatisch is hun onderwijs nadrukkelijk onderdeel van het beroepscollege.

Een beroepscollege kent een herkenbaar domeinprofiel (bijv. techniek, gastronomie, zorg & welzijn) waarbinnen leerjaar 3 en 4 van het vmbo (BK, GL, TL-mavo) en de desbetreffende mbo-opleidingen

samen zorgdragen voor een optimale leerroute naar het mbo-diploma afgestemd op de interesses en mogelijkheden van de leerlingen.

Deze opleidingen zijn flexibel en modulair ingericht in dienst van de 'leerwinst' (opstroom, versnelling, remediëring, verbreding, verdieping en in voorkomende gevallen - denk aan ziekte - mogelijkheden voor 'vertraging') voor leerlingen. LOB is het cement dat binnen het integrale (v)mbo-programma zorg draagt voor een optimale aansluiting tussen de ontwikkeling van de leerling en de programmatische mogelijkheden. Beroepscolleges zijn nadrukkelijk geen smalle 'vakcolleges': de modulaire opzet is ook behulpzaam voor leerlingen die hun schoolloopbaan op een ander beroepscollege willen voortzetten en willen doorstromen naar een andere mbo-kwalificatie.

Naast 'leerwinst' voor de leerlingen zijn voordelen van de beroepscolleges:

- Hoogwaardige, levensechte leeromgeving door bundeling van middelen en faciliteiten.
- Betere exploitatie door schaalvoordelen.
- Verbreding van loopbaanmogelijkheden voor docenten (inzet in vmbo en mbo mogelijk).

Beroepscolleges vanuit het perspectief van leerlingenzorg

Beroepscolleges dragen bij aan de motivatie van leerlingen door het weghalen van programmatische overlap, het wegnemen van inhoudelijke en fysieke drempels tussen vmbo en mbo en het bieden van een rijke beroepscontext voor het leer- en ontwikkelproces van leerlingen. Anders gezegd, de programmatische integratie van vmbo en mbo draagt bij aan een ononderbroken schoolloopbaan voor leerlingen en vergroot de kans op studiesucces. Daarmee zijn de beroepscolleges ook een waardevol instrument om schooluitval en voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Uiteraard is een integraal vmbo-mbo-programma geen garantie in zichzelf om leerlingen binnen boord te houden. Voor alle vmbo-leerlingen, maar specifiek voor de doelgroep van basis- en kaderleerlingen dienen we zorg te dragen voor een goede begeleiding van en zorg voor onze leerlingen. Dit vraagt om een goede bezetting en rolinvulling van rollen als mentor, zorgcoördinator en samenwerking met zorgdisciplines in het kader van Passend Onderwijs en jeugdzorg op alle momenten in de schoolloopbaan.

In aanvulling hierop geldt specifiek voor de locaties van de beroepscolleges dat 'kennen en gekend worden' c.q. een kleinschalige en veilige setting voor onze relatief jonge leerlingen belangrijke inrichtingsprincipes zijn. De beroepscolleges moeten voldoende veiligheid en geborgenheid geven voor leerlingen van 14, 15 en 16 jaar door een herkenbare en kleinschalige thuisbasis te bieden. Leerlingen kunnen zich dan gezien en gehoord voelen, zeker de meer kwetsbare leerlingen. Dit stelt eisen aan groeps grootte en groepssamenstelling en aan herkenbare docenteams die voor de persoonlijke begeleiding garant staan. Succesvolle voorbeelden – in eigen LVO verband en elders in het land - kunnen dienen als gids en inspiratiebron.

4. Criteria en uitgangspunten voor herontwerp op basis van context en visie

Vanuit de bredere context voor het herontwerp van het vmbo van LVO in Maastricht en Heuvelland (paragraaf 1 en 2) en onze visie op het (v)mbo en onze keuze voor beroepscolleges als leidend onderwijsconcept bij de revitalisering van het vmbo (paragraaf 3) destilleren we de volgende criteria voor het herontwerp van het vmbo in Maastricht en Heuvelland:

1. Binnen de geldende wet- en regelgeving voor het vmbo wordt het vmbo-programma zo veel mogelijk ontworpen vanuit de kwalificatiedossiers van het mbo ('van achteren naar voren ontwerpen': vanuit mbo-kwalificatie terug redeneren naar programmatisch ontwerp voor vmbo-bovenbouw en –onderbouw).

2. Het herontwerp voor ons vmbo komt daarom tot stand in nauwe samenwerking met het herontwerp van het mbo vanuit de betrokken mbo-instellingen (Leeuwenborgh/Arcus, mogelijk ook Citaverde).
3. De inhoudelijke profilering van de beroepscolleges binnen Maastricht en Heuvelland sluit goed aan op de behoeften van de regionale arbeidsmarkt, met oog voor subregionale verschillen.
4. In leerjaar 1 en 2 van de geïntegreerde (v)mbo-programma's neemt de oriëntatie (LOB) op de programma's van de beroepscolleges in Maastricht-Heuvelland een centrale plaats in binnen het programma.
5. De opzet van het vmbo-programma inclusief LOB vanaf de onderbouw tot en met het onderwijs binnen de diverse beroepscolleges is vergaand geharmoniseerd tussen de betrokken LVO-scholen in Maastricht en Heuvelland.
6. Integraal onderdeel van het programma is het ontwikkelen van 21^e eeuwse vaardigheden (competenties op het gebied van ict, samenwerken, ondernemerschap, projectmatig werken, ontwerpen) bij leerlingen.
7. Het onderwijsprogramma binnen de beroepscolleges draagt maximaal bij aan de leerwinst voor leerlingen en biedt goede mogelijkheden voor tussentijdse instroom, uitstroom, opstroom, versnelling - en waar nodig (denk aan ziekte): vertraging -, remediëring, verbreding en verdieping. Om die reden is het programma flexibel en modulair van opzet.
8. Het onderwijsprogramma is ook aantrekkelijk voor leerlingen, die vanuit het vmbo (TL-mavo) hun schoolloopbaan voortzetten op de havo.
9. Het onderwijsprogramma is aantrekkelijk, motiverend en uitdagend voor leerlingen, en zo veel mogelijk gebaseerd op leren van en in authentieke leer/beroepssituaties.
10. Het te ontwerpen onderwijsprogramma is 'HUBO-proof'. Dat wil zeggen dat het programma 'houdbaar', 'uitvoerbaar', 'betaalbaar' en 'organiseerbaar' is. Anders gezegd: het programma moet duurzaam en financieel gezond te exploiteren zijn, moet docenten professioneel houvast geven en mag niet werkdruk verhogend werken.
11. Het te ontwerpen programma is niet statisch en kan zich zelf gemakkelijk vernieuwen wanneer technologische ontwikkelingen of ontwikkelingen in samenleving en arbeidsmarkt daar om vragen.

5. Uitgangspunten en contouren van basis en kader beroepsgerichte leerweg

De keuze voor de vorming van beroepscolleges betekent dat de BK-leerlingen van leerjaar 3 hun opleiding fysiek zullen vervolgen binnen één van de te vormen beroepscolleges. Hiermee wordt hun onderwijs vormgegeven binnen een contextrijke omgeving, die herkenbaar is vanuit een specifiek beroepsdomein. De vorming van beroepscolleges betekent niet dat alle praktijkgerichte opdrachten ook daadwerkelijk op de locatie van het beroepscollege zullen plaatsvinden. Waar mogelijk wordt vanuit de beroepscolleges samen met het mbo en het bedrijfsleven ingezet op leren in de beroepspraktijk.

Inhoudelijk heeft de revitalisering van het vmbo van LVO in Maastricht en Heuvelland en de keuze voor de inrichting van beroepscolleges gevolgen voor de bestaande vmbo-profielen. Sommige van deze consequenties tekenen zich al relatief scherp af. Andere zaken vragen nog om nader onderzoek.

Profielen PIE en BWI → beroepscollege Techniek

De profielen BWI & PIE worden als diplomaroute aangeboden en vormen samen met de technische mbo-opleidingen van Leeuwenborgh in Maastricht het beroepscollege Techniek.

Profiel Zorg & Welzijn → beroepscollege Zorg, Sport en Dienstverlening

Het profiel zorg en welzijn wordt als diplomaroute aangeboden en maakt samen met de desbetreffende opleidingen vanuit Leeuwenborgh deel uit van het beroepscollege Zorg, Sport en Dienstverlening.

Profiel Horeca, Bakkerij & Recreatie → beroepscolleges Gastronomie/Gastvrijheid

Het huidige profiel HBR wordt in Maastricht als diplomaroute aangeboden. Denkend vanuit aansluiting bij de lokale context vinden we een beroepscollege Gastronomie/Gastvrijheid een logische keuze binnen de context van Maastricht. Hiervoor is het noodzakelijk dat enkele opleidingen die bij Arcus werden aangeboden eveneens in Maastricht worden aangeboden.

Profiel Economie en Ondernemen → programma 'ondernemend denken en doen'

Economie en Ondernemen wordt niet langer als diplomaroute aangeboden. Vanuit de eindtermen voor het profiel Economie en Ondernemen wordt E&O in combinatie met 21^e eeuwse vaardigheden als geïntegreerd programma aangeboden voor alle leerlingen in het vmbo.

Een programmalijn of beroepscollege ICT en Media?

Gezien de snelle ontwikkelingen binnen de digitale wereld (o.a. internet of things) en de opkomst van nieuwe media en platforms verdienen ICT en media een positie binnen het eigentijds vmbo dat LVO wil aanbieden. Onderzocht moet worden of dit het beste kan in de vorm van een college overstijgend programma of een eigenstandig beroepscollege.

Profiel Groen op weg naar het beroepscollege?

Het programma groen wordt niet meer als diplomaroute aangeboden. Samen met Citaverde wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn voor een 'groen beroepscollege' en/of een groen programma binnen het vmbo-aanbod van LVO.

Profiel Dienstverlening en Producten

Het programma D&P is een brede oriëntatie op tal van werksoorten en arbeidsgebieden. Voor de Bernhard Lievegoed school - vanuit zijn identiteit als vrije school – is D&P een goede basis om enerzijds een brede oriëntatie te bieden op de beroepenwerelden en anderzijds eigen programma's aan te bieden met een accent op kunst, expressie en presentatie. Daarmee heeft de school – voor een beperkt aantal leerlingen – een integraal aanbod in huis voor alle leerlingen van 4 tot 18 jaar voor alle niveaus.

Keuzes en kwesties voor de korte termijn

Gezien de voorlopig nog onduidelijke situatie rond samenwerking met de mbo's én de complexiteit van de omgevingsfactoren, is het belangrijk om nog dit schooljaar te beginnen met een aantal basale interventies:

- Economie en ondernemen wordt als zelfstandig programma niet meer aangeboden maar wordt als algemene vaardigheid "ondernemend denken en doen" ondergebracht binnen alle beroepsgerichte programma's.
- Groene programma's worden in een beroepscollege aangeboden indien Citaverde samen met vmbo Maastricht investeert in gezamenlijke ontwikkeling en uitvoering van vmbo-mbo-programma's. De beslissing moet hierover zo spoedig mogelijk plaatsvinden. Indien de beroepscollege variant niet realistisch is zal een beperkt aantal keuzevakken beschikbaar zijn.
- Binnen 'gastronomie' is HBR centraal gericht op restaurant, horeca en bakkerij met een duidelijk accent op gastvrijheid op gastronomisch gebied.
- Zorg en Welzijn krijgt een duidelijk profiel met een accent op zorg, verzorging inclusief sport en gezonde leefstijlbevordering.
- Techniek maakt een duidelijk onderscheid tussen de brede technologie-route (niveau 4 (3) en de smallere vakroutes voor basis en kader (niveau 2 (3)).
- Heuvelland biedt een programma aan gericht op toerisme en horeca (bediening & kleine kaart). Daarnaast accent op evenementen en outdoor.

*Indien de ontwikkeling van de beroepscolleges gebrekkig verloopt of ernstig vertraagd gaat worden, zal vmbo Maastricht in het kader van o.a. brede toegankelijkheid/ efficiënte combinatie met brede scholengemeenschappen in relatie tot betaalbaarheid en organiseerbaarheid voor leerjaar 3 voor ALLE beroepsrichtingen het programma Dienstverlening en Producten in leerjaar 3 aanbieden en de profilering van de beroepsgericht programma's als keuzevakken in leerjaar 4 aanbieden. Deze keuzevakken kunnen dan in slimme combinaties leiden tot aansluiting met het mbo. De beslissing hierover moet plaatsvinden **vóór 1 juli 2019**. Dit 'plan B' optie vormt een alternatief scenario om het vmbo-onderwijs voor zo veel mogelijk beroepsgerichte programma's zo efficiënt mogelijk te behouden voor Maastricht.*

6. Uitgangspunten en contouren vmbo GL/TL/De Nieuwe Leerweg

Onze visie op een geïntegreerd (v)mbo impliceert ook dat de leerwegen die we nu nog 'Gemengde Leerweg' en 'Theoretische Leerweg' (of 'mavo') noemen onderdeel zullen gaan uitmaken van de beroepscolleges. Deze keuze voor positionering voor de GL/TL-route als integraal onderdeel van de beroepscolleges is logisch omdat circa 75% van de mavoleerlingen doorstroomt naar het mbo, maar ook vanuit de vergevorderde kabinetsplannen voor de 'nieuwe leerweg' (integratie GL en TL), waarbij ook de vmbo-leerlingen in de toekomst een praktijkvak binnen hun curriculum zullen krijgen.

Voor de positionering van het onderwijs aan de leerlingen binnen de GL/TL/Nieuwe Leerweg zijn 2 opties mogelijk. In optie 1 volgen zij hun onderwijs net als hun BK-collega's binnen de locatie van het beroepscollege, waar zij hun praktijkprogramma willen volgen. Optie 2 is dat deze leerlingen hun avo-vakken blijven volgen op de locatie waar zij ook leerjaar 1 en 2 hebben gevolgd en ongeveer 1 dag in de week een praktijkprogramma volgen op de locatie van het beroepscollege dan wel in de praktijksetting van een leerbedrijf waar het beroepscollege mee samenwerkt.

Voor beide varianten zijn voor- en nadelen te bedenken. Hoewel er goede inhoudelijke argumenten te geven zijn om ook voor de GL/TL leerjaar 3 en 4 fysiek aan te bieden binnen de beroepscolleges en er voorbeelden uit het land zijn van geslaagde vmbo-scholen met een smal profiel stellen we voor om hier vooralsnog niet toe over te gaan. Een keuze om GL/TL-leerlingen voor 100% van de lestijd onder te brengen in een beroepscollege kan door ouders en leerlingen ervaren worden als strijdig met hun toekomstaspiraties die in veel gevallen gericht zijn op doorstroom naar de havo. Daar willen we niet lichtzinnig aan voorbij gaan. Daarom kiezen we niet voor een fysieke (met uitzondering van de praktijken) maar voor een programmatische verankering van GL en TL - en straks de 'nieuwe leerweg' - binnen de beroepscolleges. Deze programmatische inbedding is randvoorwaardelijk voor het bewerkstelligen van 'leerwinst'.

In aanvulling op de keuze om de GL en TL niet zo zeer fysiek maar vooral programmatisch in te bedden binnen de beroepscolleges dient het TL-programma rekening te houden met het feit dat er een substantiële groep (25-30%) leerlingen is, die na het behalen van het mavodiploma verder gaat op de havo.

Belangrijk bij het uitwerken van de GL/TL als onderdeel van het beroepscollege is om deze route (via mbo-4) stevig te profileren als dé route naar het hbo voor leerlingen die cognitieve vaardigheden combineren met een praktijkgerichte leerstijl.

De uiteindelijke uitwerking van de positie van GL/TL binnen de beroepscolleges is uiteraard sterk afhankelijk van de landelijke beleidsontwikkelingen en besluitvorming rond het dossier 'nieuwe leerweg'.

7. Uitgangspunten voor de kwaliteit van het ontwerpproces

Het spreekt voor zich dat een 6-jarig transitieplan (2024- 2025 als streefdatum) de basis moet vormen om een geleidelijke overgang van de huidige vmbo-unilocatie naar de gezamenlijk te ontwikkelen beroepscolleges mogelijk te maken. Gezien de complexe en precaire situatie waarin vmbo Maastricht zich nu bevindt is het essentieel om de transitiefase goed in te richten. Daarbij spelen een aantal kwesties een grote rol:

- de huidige lage instroomcijfers en de geringe leerlingaantallen in sommige sectoren/afdelingen (betaalbaarheid en organiseerbaarheid staan onder druk);
- de ongelijke ontwikkeling van en de inhoudelijke verschillen tussen de sectoren;
- de afhankelijkheid van de bereidheid van de gezamenlijke mbo's om voor deze lange termijn ambitie in actie te komen.

Om ervoor te zorgen dat stappen op korte termijn de ontwikkeling op lange termijn hinderen of zelfs blokkeren is het aan te bevelen om op korte termijn te koersen op een overgangssituatie die gebaseerd is op de volgende uitgangspunten:

- Creëer een duidelijke situatie voor leerlingen ouders én docenten op korte termijn;
- Wees helder over bestaansmogelijkheden van programma's op korte en lange termijn;
- Zorg voor een duidelijk profilering van programma's in Heuvelland;
- Bundel programma's zoveel mogelijk in de lijn van de beroepscolleges;
- Baseer de programma's op doorstroom en flexibiliseer de programma's daar waar mogelijk;
- Investeer in één gezamenlijk loopbaanprogramma voor alle leerlingen;
- Start zo snel mogelijk met de invoering van de "nieuwe leerweg"; transformeer TL-GL en wellicht ook havo met het verplicht aanbieden van een "praktisch vak".

Eerdergenoemde contouren zijn vooralsnog richtinggevend in onderzoek en verdere uitwerking. Indien op één van de lagen (bijvoorbeeld bij de HUBO-check – haalbaarheid, uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en organiseerbaarheid) feiten of inconsistenties naar voren komen die een uitgebalanceerde keuze hinderen zullen de contouren weer opnieuw geformuleerd worden.

Uiteraard worden docenten bij de verdere invulling nadrukkelijk betrokken om binnen de contouren de programma's verder vorm te geven en inhoudelijk kwalitatief te vullen. Een deel daarvan is al gebeurd of in ontwikkeling (met name bij techniek). Bij sommige programma's moeten eerst de kaders duidelijker worden.

8. Stappen/kwesties te regelen op langere termijn (o.a. huisvesting)

Voor het inrichten van een gezamenlijk curriculum voor alle beroepsgerichte programma's, de profielvakken, de kernvakken en de burgerschapsvakken moet een organisatorische 'onderlegger' ontwikkeld worden die het mogelijk moet maken om enerzijds de programma's in gelijkvormige wijze te ontwikkelen en anderzijds om de organiseerbaarheid zo flexibel maar vooral eenvoudig te houden. Flexibilisering door standaardisering ('buitenmaten' voor het curriculum') is hierbij het uitgangspunt. In de schoolleiding van vmbo Maastricht is reeds een opleidingsstructuur met een geharmoniseerde maatvoering gepresenteerd die past bij de ambities. Voor de langere termijn is consensus nodig binnen vmbo én mbo-opleidingen om deze structuur als basis te gebruiken voor inrichting en uitvoering.

Voor het aanbod van profielmodulen en keuzevakken zal – met de beroepscolleges als inspiratie – opnieuw gekeken moeten worden naar de volgorde van het aanbod (eerst profielmodulen en dan keuzevakken; profielmodulen en keuzevakken parallel schakelen of in andere meer modulaire vorm). Uitgangspunt is wel dat de vorm moet bevorderen dat een flexibele invulling mogelijk blijft.

Concentrische programmavormen zijn dan niet of nauwelijks geschikt. Een consistente configuratie van de programma's (opbouw en longitudinale planning) moet nog plaatsvinden.

In deze notitie ontbreekt de laag locaties/huisvesting. Dit onderdeel maakt deel uit van een lange termijn visie op handhaven van bestaande locaties op basis van vernieuwbouw of nieuwbouw op nieuwe locaties. Daarbij speelt de nadere invulling van het begrip beroepscolleges een cruciale rol. In de notitie worden beroepscolleges omschreven als 'geïntegreerde programma's vmbo-mbo'. Voor de BK-leerlingen streven we hierbij ook naar integrale, domein specifieke locaties voor leerjaar 3 tot en met de beroepskwalificatie voor het mbo. Voor de GL- en TL-leerlingen denken we voornamelijk vooral aan programmatische integratie (alleen praktijkvakken op locatie binnen de beroepscolleges of vanuit de beroepscolleges binnen leerbedrijven). Als bovenstaand scenario aantrekkelijk genoeg is, zullen alle partijen (vmbo, mbo en gemeente) hieruit hun conclusies moeten trekken en met urgentie de beschikbare mogelijkheden verkennen.

9. Slotwoord

De schoolleiding is zich ervan bewust dat deze notitie nog allerlei vragen op kan roepen. De notitie is richting gevend en kader stellend en biedt nog geen uitwerking voor allerlei nog te maken operationele keuzes ('wie'-, 'hoe'- en 'wanneer'-vragen). De geschetste contouren kunnen helpen om de eerste stappen te zetten, om met elkaar in gesprek te gaan en de fasen van betrokkenheid te doorlopen en samen te werken om voorstellen beter te maken. Vóór de voorjaarsvakantie hebben we diverse consultatiemomenten georganiseerd die bijgedragen hebben om te komen tot de inhoudelijke kaders voor het herontwerp van het vmbo in Maastricht en Heuvelland zoals geschetst in de voorliggende notitie. Na de voorjaarsvakantie zullen we de notitie als koersdocument voorleggen voor formele besluitvorming aan toezichthouders en GMR en hierover in gesprek gaan met externe partners als collega vo-besturen, mbo-instellingen en de betrokken gemeenten.

Na de voorjaarsvakantie komen we ook met voorstellen om samen met docenten de kaders voor het herontwerp van een uitwerking te voorzien, zodat we vanaf het schooljaar 2020-2021 een start kunnen maken met de invoering van de beroepscolleges.

Februari 2019, Centrale directie VO Maastricht/ Managementteams VO-scholen Maastricht.